

Prehľad udalostí na pondelok 12. decembra	2
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 12. 12. 2022, 6:30	
Aktualizovaný prehľad udalostí na pondelok 12. decembra	5
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 12. 12. 2022, 9:44	
Krátke ohliadnutie sa za vedeckou konferenciou a vernisážou výstavy „Frontové a lazaretné vojnové cintoríny z prvej svetovej vojny na území severovýchodného Slovenska – pamiatky histórie“	8
Online, pamiatky.sk, 12. 12. 2022, 10:28	
Duševné zdravie v školách nie je módnym trend, ale nevyhnutnosť	10
Online, eduworld.sk, 12. 12. 2022, 11:37	
Zdravie: V UNLP Košice rehabilitujú pacientov pomocou robotických prístrojov	13
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 12. 12. 2022, 12:20	
V UNLP Košice rehabilitujú pacientov pomocou robotických prístrojov	14
Online, teraz.sk/zdravie, 12. 12. 2022, 12:33	
V košickej UNLP prebieha najmodernejšia robotická rehabilitácia pacientov	15
Online, kosicednes.sk, 12. 12. 2022, 12:56	
V UNLP Košice rehabilitujú pacientov pomocou robotických prístrojov	16
Online, dnesky.sk, 12. 12. 2022, 13:05	
Najmodernejšia robotická rehabilitácia pacientov v UNLP vďaka projektu Robot – Assisted Rehabilitation Najmodernejšia robotická rehabilitácia pacientov v UNLP	17
Online, lekarskenoviny.sk, 12. 12. 2022, 15:13	
Zdravie: V UNLP Košice rehabilitujú pacientov pomocou robotických prístrojov	19
Online, lekarne.sk, 12. 12. 2022, 15:51	
V košickej nemocnici pacientov po porážke rehabilitujú s pomocou robotických prístrojov	20
Online, noviny.sk, 12. 12. 2022, 15:52	
Program národnostno-etnického vysielania Rádia Patria	21
Rozhlas, Program národnostno-etnického vysielania Rádia Patria, 12. 12. 2022, 18:15	
Program národnostno-etnického vysielania Rádia Patria	22
Rozhlas, Program národnostno-etnického vysielania Rádia Patria, 12. 12. 2022, 18:15	
Cvičia s pomocou robotov	23
Televízia, Hlavné správy, 12. 12. 2022, 18:49	
Zdravie: V UNLP Košice rehabilitujú pacientov pomocou robotických prístrojov	24
Online, lekari.sk, 12. 12. 2022, 19:44	
/Spoločné 1. miesto – Cena Ernesta Valka 2022/	25
Online, konzervativizmus.sk, 12. 12. 2022, 20:58	

Prehľad udalostí na pondelok 12. decembra [📅](#)

📅 12. 12. 2022, 6:30, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: **Tlačová agentúra Slovenskej republiky**, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Vedúci vydania:

predpoludním: L. Bittner

popoludní: I. Matejička

Službukonajúci technik: 0905/505 721

E - mail: domred@tasr.sk, tel.: 59 21 04 58

dispecing@tasr.sk, tel.: 0905 282 190

08.00 Paličkovaná čipka vo vianočných symboloch (12. - 22. decembra)

Výstava prác ľudového umenia členiek "Paličkovanej čipky" z Rače.

Bratislava, Mestská knižnica, Úsek krásnej a cudzojazyčnej literatúry, Laurinská 5

08.00 Zasadnutie Mestského zastupiteľstva mesta Prievidza

Prievidza, dom kultúry, F. Madvu

Text, Zvuk

09.00 Schôdza Národnej rady SR

Bratislava, NR SR, rokovacia sála, Námestie A. Dubčeka 1

Text, Zvuk

09.30 Vianočná burza pomoci

Prešov, Úrad PSK, Námestie mieru 2

10.00 Vyhodnotenie súťaže Jazykový WocaBee šampionát

Žilina, SOŠ dopravná, Rosinská 2

Text

10.00 Diskusia Euractiv Slovensko: Čo ďalej s ochranou rastlín na Slovensku?

Bratislava, hotel LOFT, Štefánikova 4

10.00 TK Košice Región Turizmus - zážitkové učenie

Téma: Slávnostné otvorenie nového projektu - zážitkové učenie s využitím virtuálnej reality, určené pre školy, ale aj širokú verejnosť - tzv. virtuálna zoo. Na TK bude informovať predseda Košického samosprávneho kraja Rastislav Trnka, výkonná riaditeľka Košice Región Turizmus Lenka Vargová Jurková.

Košice, ranč Klokočina

Text

10.00 TK Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice - roboticky asistovaná rehabilitácia

Téma: Výskum efektívnosti využitia roboticky asistovanej rehabilitácie pri liečbe pacientov

Košice, Klinika fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie **UPJŠ** LF a UNLP Košice, Pavilón zdravia, Rastislavova 43

Text, Zvuk

10.00 Zasadnutie Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja

Prešov, Úrad PSK, veľká zasadačka, Námestie mieru 2

10.00 Minister vnútra SR Roman Mikulec odovzdá 27 nových automobilov Úradu hraničnej a cudzineckej polície

Súčasťou podujatia bude brífing, na ktorom vystúpia: Roman Mikulec, minister vnútra SR, Tomáš Oparty, štátny tajomník MV SR a Robert Gucký, riaditeľ Úradu hraničnej a cudzineckej polície PPZ.

Bratislava, pracovisko MV SR, Košická 47

Text, Zvuk

11.00 Posledná rozlúčka s herečkou Máriou Kráľovičovou

Bratislava, SND, Pribinova 17

Text

11.30 TK spoločnosti Odvoz a likvidácia odpadu a. s., Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy a Komunálneho podniku Bratislava.

Téma: Zber vianočných stromčekov

Bratislava, Komenského námestie pri drevenej ohrádke na vianočné stromčeky za SND

GPS: 48.142781, 17.110860

Text, Zvuk

11.50 Výbor NR SR pre európske záležitosti

Bratislava, NR SR, miestnosť č. 149, Námestie A. Dubčeka 1

13.00 Zasadnutie Hospodárskej a sociálnej rady SR za účasti predsedu vlády SR Eduarda Hegera.

Fototermin z rokovania je naplánovaný s prihliadnutím na priebeh rokovania okolo 14.30 h.

Bratislava, Úrad vlády SR, Námestie slobody 1, vstup pre novinárov je cez vchod z Leškovej ulice

Text, Zvuk

13.30 TK Metropolitného inštitútu Bratislavy - pamätník

Téma: Predstavenie výsledkov výtvarno-architektonickej súťaže pre celoslovenský pamätník obetiam COVID-19.

Bratislava, MIB, Ventúrska 22

Text

13.30 Slávnostné privítanie nových mestských policajtov

Za účasti primátora Bratislavy Matúša Valla a náčelníka Mestskej polície hlavného mesta SR Bratislavy Miroslava Antala.

Bratislava, Primaciálny palác, Červený salón

Text

14.00 TK iniciatívy Ide nám o život

TK bude spojená s odovzdaním listov poslancom Národnej rady SR v podateľni NR SR.

Bratislava, pred NR SR, Námestie A. Dubčeka 1

14.00 Podpísanie memoranda o spolupráci s predstaviteľmi ZŠK Jasná

Zástupcovia mesta Liptovský Mikuláš podpisujú memorandum o spolupráci s predstaviteľmi Združenia športových klubov Jasná, SKI Team Vlha, s. r. o. a spoločnosťou P.N.S. Liptov, s. r. o.

Liptovský Mikuláš, mestský úrad

Text

14.00 10. výročie odhalenia Pamätnej tabule obetí násilnej kolektivizácie

Bratislava, pri vstupe do budovy MPRV SR, Dobrovičova 12

14.00 Výbor NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie

Medializované informácie ohľadom dodávok kontaminovaného kuracieho mäsa na Slovensko.

Bratislava, NR SR, miestnosť č. 148, Námestie A. Dubčeka 1

Text

14.30 Otvorenie zrekonštruovaných atletických zariadení v Krupine

Krupina, ZŠ, areál ihrísk

Text

15.00 Vernisáž Peter Korček: Tváre českej krajanskej komunity na Slovensku

Vernisáž je spojená s prezentáciou publikácie Malá kniha o veľkých krajanoch, na ktorej sa zúčastní veľvyslanec ČR na Slovensku Tomáš Tuhý.

Martin, Múzeum kultúry Čechov na Slovensku, Moyzesova 11

15.00 Otvorenie nového návštevníckeho centra Botanickej záhrady **UPJŠ** v Košiciach

Košice, botanická záhrada, Mánesova 23

Správy ekonomického charakteru vydá ekonomická redakcia TASR.

Informácie o očakávaných udalostiach nájdete aj v aplikácii TASR Kalendárium na adrese kalendarium.tasr.sk

lk lt

Autor: LT

Aktualizovaný prehľad udalostí na pondelok 12. decembra [📄](#)

📅 12. 12. 2022, 9:44, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Sentiment: Neutrálny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Vedúci vydania:

predpoludním: L. Bittner

popoludní: I. Matejička

Službukonajúci technik: 0905/505 721

E - mail: domred@tasr.sk, tel.: 59 21 04 58

dispecing@tasr.sk, tel.: 0905 282 190

08.00 Zasadnutie Mestského zastupiteľstva mesta Prievidza

Prievidza, dom kultúry, F. Madvu

Text, Zvuk

09.00 Schôdza Národnej rady SR

Bratislava, NR SR, rokovacia sála, Námestie A. Dubčeka 1

Text, Video, Zvuk, Live

09.30 Vianočná burza pomoci

Prešov, Úrad PSK, Námestie mieru 2

10.00 Diskusia Euractiv Slovensko: Čo ďalej s ochranou rastlín na Slovensku?

Bratislava, hotel LOFT, Štefánikova 4

10.00 TK Košice Región Turizmus - zážitkové učenie

Téma: Slávnostné otvorenie nového projektu - zážitkové učenie s využitím virtuálnej reality, určené pre školy, ale aj širokú verejnosť - tzv. virtuálna zoo. Na TK bude informovať predseda Košického samosprávneho kraja Rastislav Trnka, výkonná riaditeľka Košice Región Turizmus Lenka Vargová Jurková.

Košice, ranč Klokočina

Text

10.00 TK Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice - roboticky asistovaná rehabilitácia

Téma: Výskum efektívnosti využitia roboticky asistovanej rehabilitácie pri liečbe pacientov

Košice, Klinika fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie **UPJŠ** LF a UNLP Košice, Pavilón zdravia, Rastislavova 43

Text, Zvuk

10.00 Zasadnutie Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja

Prešov, Úrad PSK, veľká zasadačka, Námestie mieru 2

10.00 Minister vnútra R. Mikulec odovzdá nové automobily

Minister vnútra SR Roman Mikulec odovzdá 27 nových automobilov Úradu hraničnej a cudzineckej polície

Súčasťou podujatia bude brífing, na ktorom vystúpia: Roman Mikulec, minister vnútra SR, Tomáš Oparty, štátny tajomník MV SR a Robert Gucký, riaditeľ Úradu hraničnej a cudzineckej polície PPZ.

Bratislava, pracovisko MV SR, Košická 47

Text, Video, Zvuk, Foto, Live

11.00 Posledná rozlúčka s herečkou Máriou Kráľovičovou

Bratislava, SND, Pribinova 17

Text

11.30 TK spoločnosti Odvoz a likvidácia odpadu a. s., Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy a Komunálneho podniku Bratislava

Téma: Zber vianočných stromčekov

Bratislava, Komenského námestie pri drevenej ohrádke na vianočné stromčeky za SND

GPS: 48.142781, 17.110860

Text, Zvuk

11.50 Výbor NR SR pre európske záležitosti

Bratislava, NR SR, miestnosť č. 149, Námestie A. Dubčeka 1

13.00 Zasadnutie Hospodárskej a sociálnej rady SR za účasti predsedu vlády SR Eduarda Hegera.

Fototermin z rokovania je naplánovaný s prihliadnutím na priebeh rokovania okolo 14.30 h.

Bratislava, Úrad vlády SR, Námestie slobody 1, vstup pre novinárov je cez vchod z Leškovej ulice

Text, Zvuk

13.30 TK Metropolitného inštitútu Bratislavy

Téma: Predstavenie výsledkov výtvarno-architektonickej súťaže pre celoslovenský pamätník obetiam COVID-19.

Bratislava, MIB, Ventúrska 22

Text

13.30 Slávnostné privítanie nových mestských policajtov

Za účasti primátora Bratislavy Matúša Valla a náčelníka Mestskej polície hlavného mesta SR Bratislavy Miroslava Antala.

Bratislava, Primaciálny palác, Červený salón

Text, Video, Foto

14.00 TK iniciatívy Ide nám o život

TK bude spojená s odovzdaním listov poslancom Národnej rady SR v podateľni NR SR.

Bratislava, pred NR SR, Námestie A. Dubčeka 1

14.00 Podpísanie memoranda o spolupráci s predstaviteľmi ZŠK Jasná

Zástupcovia mesta Liptovský Mikuláš podpíšu memorandum o spolupráci s predstaviteľmi Združenia športových klubov Jasná, SKI Team Vlha, s. r. o. a spoločnosťou P.N.S. Liptov, s. r. o.

Liptovský Mikuláš, mestský úrad

Text

14.00 10. výročie odhalenia Pamätnej tabule obetí násilnej kolektivizácie

Bratislava, pri vstupe do budovy MPRV SR, Dobrovičova 12

14.00 Výbor NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie

Medializované informácie ohľadom dodávok kontaminovaného kuracieho mäsa na Slovensko.

Bratislava, NR SR, miestnosť č. 148, Námestie A. Dubčeka 1

Text, Video, Foto

14.30 Otvorenie zrekonštruovaných atletických zariadení v Krupine

Krupina, ZŠ, areál ihrísk

Text

15.00 Vernisáž Peter Korček: Tváre českej krajskej komunity na Slovensku

Vernisáž je spojená s prezentáciou publikácie Malá kniha o veľkých krajanoch, na ktorej sa zúčastní veľvyslanec ČR na Slovensku Tomáš Tuhý.

Martin, Múzeum kultúry Čechov na Slovensku, Moyzesova 11

15.00 Otvorenie nového návštevníckeho centra Botanickej záhrady **UPJŠ** v Košiciach

Košice, botanická záhrada, Mánesova 23

Správy ekonomického charakteru vydá ekonomická redakcia TASR.

Informácie o očakávaných udalostiach nájdete aj v aplikácii TASR Kalendárium na adrese kalendarium.tasr.sk

lk lt dk

Autor: DK

Krátke ohliadnutie sa za vedeckou konferenciou a vernisážou výstavy „Frontové a lazaretné vojnové cintoríny z prvej svetovej vojny na území severovýchodného Slovenska – pamiatky histórie“

12. 12. 2022, 10:28, Zdroj: pamiatky.sk Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 417 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 133 Eur

Vytvorené: 12. decembra 2022

Aktualizované: 12. decembra 2022

V predposledný novembrový deň aktuálneho kalendárneho roku sa v priestoroch Univerzitnej knižnice v Bratislave na Klariskej ul. č. 5 uskutočnilo podujatie, venované vojnovým cintorínom z prvej svetovej vojny. Išlo o vedeckú konferenciu a vernisáž výstavy s názvom „Frontové a lazaretné vojnové cintoríny z prvej svetovej vojny na území severovýchodného Slovenska – pamiatky histórie“, ktoré boli výstupmi rovnomenného projektu, realizovaného Pamiatkovým úradom SR a Krajským pamiatkovým úradom Prešov, ktorý finančne podporilo Ministerstvo kultúry SR.

Prvú časť podujatia – vedeckú konferenciu – otvorili svojimi príhovormi generálny riaditeľ Pamiatkového úradu SR Ing. arch. Pavol Ižvolt, PhD. a riaditeľ Vojenského historického ústavu Bratislava plk. Mgr. Miloslav Čaplovič, PhD., ktorí okrem privítania vzácných hostí z domácich i zahraničných inštitúcií (Ministerstvo vnútra ČR, Národný pamiatkový ústav, Generálny štáb OS SR, Ministerstvo kultúry SR, Vojenský historický ústav Bratislava, Univerzitná knižnica v Bratislave, **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Trnavská univerzita v Trnave, Židovská organizácia B'nai B'rith, Klub vojenskej histórie Beskydy, Mestský ústav ochrany pamiatok v Bratislave, Petržalský okrásľovaci spolok) a účastníkov podujatia (prítomných fyzicky ale aj online) poukázali jednak na dôležitosť skúmania problematiky prvej svetovej vojny a jej dôsledkov, ale takisto aj na nevyhnutnosť starostlivosti o pietne miesta, ktoré na našom území v dôsledku tohto ničivého vojenského konfliktu vznikli.

Ako prvá prednášajúca na konferencii vystúpila emeritná generálna riaditeľka Pamiatkového úradu SR, PhDr. Katarína Kosová, ktorá vo svojom príspevku ponúkla poslucháčom osobný retrospektívny pohľad na problematiku prvej svetovej vojny, a to tak z pohľadu profesijného ako aj súkromného vnímania daného fenoménu. Pamiatkar Krajského pamiatkového úradu Prešov, Dr. Anton Liška, predstavil účastníkom konferencie metodické princípy, ktoré je pri obnovách vojnových cintorínov z prvej svetovej vojny potrebné uplatňovať, aby tieto miesta nadobudli svoj autentický (pôvodný, historický) výraz. Ako vyplynulo z jeho prednášky, dôraz je potrebné klásť na dva hlavné aspekty – výskum (archívny, terénny a pamiatkový – archeologický a/alebo reštaurátorský) a používanie dobových materiálov a technologických postupov. Emeritná riaditeľka Krajského pamiatkového úradu Prešov, Ing. Eva Semanová, priblížila skúmanú problematiku z pohľadu historickej zelene. Predseda Klubu vojenskej histórie Beskydy, Mgr. Martin Drobňák, sa s účastníkmi konferencie podelil so svojimi osobnými skúsenosťami týkajúcimi sa výskumu, obnovy, starostlivosti a propagácie vojnových cintorínov z prvej svetovej vojny z územia severovýchodného Slovenska, ktoré on sám, ako aj členovia občianskeho združenia, ktorého je predsedom, v priebehu 18 rokov existencie nadobudli. Podpredseda Klubu vojenskej histórie Beskydy, PhDr. Radoslav Turík, vo svojej prednáške predstavil na príklade lazaretného vojnového cintorína v meste Humenné spôsoby a metódy, ktorými je možné identifikovať mená obetí pochovaných na týchto pietnych miestach. Konferenčnú časť podujatia uzavrel svojim výstupom emeritný generálny riaditeľ Pamiatkového ústavu, Ing. arch. Ivan Gojdič, ktorý účastníkom konferencie pútavým spôsobom, obohateným o viacero osobných spomienok, priblížil prostredníctvom bohatého fotografického materiálu vojnové cintoríny z prvej svetovej vojny na „poľskej strane“ Karpát, projektované významným slovenským architektom prvej polovice 20. stor. Dušanom Jurkovičom.

Po ukončení prednáškového bloku, ktorý bol zakončený diskusiou, bola slávnostne otvorená výstava „Frontové a lazaretné vojnové cintoríny z prvej svetovej vojny na území severovýchodného Slovenska – pamiatky histórie“, na ktorej tvorbe sa okrem autora Dr. Antona Lišku podieľali aj odborní zamestnanci Pamiatkového úradu SR (Ing. Peter Brunčák, Ing. arch. Lenka Setteyová) a členovia Klubu vojenskej histórie Beskydy (Mgr. Martin Drobňák, PhDr. Radoslav Turík). Odbornú garanciu nad výstavou prevzali doc. ThDr. Peter Borza, PhD., Ing. arch. Ivan Gojdič, Ing. Denisa Halajová, PhD. a Mgr. Zuzana Zatková, PhD. Výstava pútavým spôsobom – prostredníctvom štyroch dobových artefaktov (kríž, náhrobník, náhrobné evidenčné tabuľky) a 28 banerov s množstvom vizuálnych prameňov (pôdorysy, plány, skice, fotografie a pod.) doplnených o sprievodné texty podáva ucelený historický a pamiatkarský pohľad na vojnové cintoríny z Veľkej vojny. Výstava je obsahovo rozdelená do štyroch častí. Prvá časť sa venuje spôsobu zriaďovania a výstavby týchto pietnych miest v čase prvej svetovej vojny, druhá približuje ich konečnú úpravu v medzivojnovom období, tretia si všima ich aktuálny stavebno-technický stav a prezentáciu a štvrtá časť prezentuje artefakty, ktoré sa podarilo z vojnových cintorínov zachrániť a boli darované Krajskému pamiatkovému úradu Prešov do úschovy. Väčšina z prezentovaných dobových a súdobých fotografií a mapových podkladov, pochádzajúcich zo slovenských a zahraničných archívov a zbierok súkromných zberateľov, doteraz neboli nikdy publikované.

Podujatie uzavrel raut, počas ktorého súčasťou bola aj plodná debata a výmena osobných skúseností a poznatky, viažucich sa ku prezentovaným témam.

Výstava „Frontové a lazaretné vojnové cintoríny z prvej svetovej vojny na území severovýchodného Slovenska – pamiatky histórie“ je odbornej i širokej laickej verejnosti prístupná v priestoroch Univerzitnej knižnice v Bratislave na Klariskej ul. č. 5 až do 5. januára 2023, a to každý pracovný deň v čase od 10:00 do 18:00 hod. Po tomto termíne bude prevezená na východné Slovensko, kde bude v priebehu nasledujúceho kalendárneho roka predstavená obyvateľom miest a obcí tých okresov, v ktorých sa tieto pietne miesta nachádzajú.

Text: Anton Liška

Foto: Ján Šipőcz

Súvisiace články:

Správa z konferencie „Fotovoltaika v památkově chráněných územích“ v Centre Louka – Znojmo Konferencia 60. výročie vzniku úradu
Konferencia Kaštiele a kúrie Bratislavskej župy Lietavská hradná konferencia

Najnovšie články

© 2022, Pamiatkový úrad SLOVENSKEJ REPUBLIKY | Cesta na Červený most 6, 814 06 Bratislava

Stránkové hod. PÚ SR centrum

Po.

Autor: mkotal

Duševné zdravie v školách nie je módný trend, ale nevyhnutnosť [🔗](#)

📅 12. 12. 2022, 11:37, Zdroj: [eduworld.sk](https://www.eduworld.sk) 📄, Autor: Kornélia Ďuriková, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 10 884 GRP: 0,24 OTS: 0,00 AVE: 635 Eur

Autorka, Kornélia Ďuriková, je školská psychologička a predsedníčka Inštitútu duševného zdravia a pozitívnej edukácie KONVALINKA.

Duševné zdravie v školách nie je téma, ktorú by sme potrebovali zaviesť do škôl, lebo nevieme, čo s voľným časom učiteľov. Stáva sa nevyhnutnosťou, aby sme zabránili ľudským tragédiám v budúcnosti.

V roku 2022 sme zažili niekoľko udalostí v súvislosti s dospelými, ktoré šokovali spoločnosť. Hneď na začiatku roka otriasol Slovenskom prípad šikany v Miloslavove. Neskôr to boli prípady vyhrážania sa spolužiakom zbraňami a slovne (Trenčín, Bratislava, Nováky, Mníšek nad Hnilcom, Poprad). No a v neposlednom rade sa na jeseň udial útok na Zámockej ulici v Bratislave, kde bol útočníkom maturant.

Udalosti posledného roka veľmi jasne ukazujú, že sa s našimi deťmi niečo deje. Sú nešťastné, nespokojné, frustrované, nevypočuté, nepochopené. To, že sa mnohé udalosti udiali v prostredí školy nám zároveň ukazuje, že charakter školy sa mení a mali by sme sa zamyslieť, čo robiť.

Odborníci už dlhodobo upozorňujú, že téma duševného zdravia detí, dospelých, ale aj spoločnosti, musí vstúpiť do škôl. Pred ďalšími sekerami, vyhrážaním, šikanou nás totiž nezachráni lepšie vchodové dvere do škôl, kamery v triedach a chodbách, bezpečnostné rámy pri vstupoch do školy alebo školenia o zneškodnení útočníka v škole, ale len „mravenčia“ a úprimná práca s deťmi, dospelými, učiteľmi v oblasti duševného zdravia.

Čo to ale znamená, keď hovoríme o duševnom zdraví v prostredí školy? Ako reálne vyzerá táto téma v škole? Čo máme pod formulkou „duševné zdravie v školách“ rozumieť?

Aj napriek tomu, že už aj politici si začali túto tému všímať, ešte nikto z kompetentných nedal konkrétne odpovede na mnohé, s tým súvisiace otázky. Ako napríklad, či budú mať školy povinne podporné tímy, školských psychológov, či sa budú téme venovať učitelia, ak áno ako, či ide o prácu navyše, či vznikne nový predmet, prípadne, kto by ho zabezpečoval. No a samozrejme vôbec nie je zadefinované, odkiaľ by sa celá táto téma financovala a koľko by to stálo. Na Slovensku nemáme zatiaľ nič. Žiadnu víziu, konkrétnejšiu predstavu a žiadne financie. No objavujú sa náznaky a individuálne aktivity, ktoré by mohli naznačovať zlepšenie.

Pri tvorbe základných kameňov duševného zdravia v školách sa môžeme inšpirovať zahraničím. Tam je táto téma komplexne spracovaná a už aplikovaná v praxi. Jednou z krajín, ktorá venuje téme masívnu pozornosť je Veľká Británia.

Veľká Británia vs. Slovensko

Kľúčovým dokumentom pre tému duševného zdravia v školách sa vo Veľkej Británii stal tzv. Green paper s presným názvom Transforming children and young people's mental health provision v roku 2017. Veľmi presne popisuje implementáciu duševného zdravia v školách, finančné pokrytie celého procesu a časový rámec. Aby ste mali približnú predstavu, o čom hovoríme, tak uvediem pár údajov.

Veľká Británia sa v dokumente zaviazala:

investovať 1,4 miliardy libier do duševného zdravia detí a dospelých v priebehu 5 rokov (2017 – 2022) získať a vyškoliť 1700 nových terapeutov a supervízorov preškoliť 3400 zamestnancov už pôsobiacich v sektore poradenstva zabezpečiť do každej jednej školy odborníka, ktorý sa bude venovať téme duševného zdravia a podpory detí a dospelých zabezpečiť podporné tímy odborníkov v školách, prípadne pre zoskupenie škôl znížiť čakacie doby na špecialistov

Samozrejme, že britská a slovenská realita je iná. No práve toto by mohlo byť zadanie pre analytikov, ktorí by niektoré údaje pretransformovali do našich reálií. Zatiaľ to u nás vyzerá tak, že duševné zdravie v školách má:

neviditeľnú investíciu, ak nejaká vôbec existuje iba na 20% školách pôsobia školskí psychológovia, podporných tímov je ešte menej téma duševného zdravia (prevencia, destigmatizácia duševných porúch, rozvoj duševnej gramotnosti, podpora detí a dospelých v kríze, či s psychickými problémami, podpora pozitívneho duševného zdravia) nemá vyčlenené miesto vo výchovno-vzdelávacom procese, ako aj v bežnom živote školy. Zaoberá sa ňou len pár nadšencov, ktorí mnohokrát bojujú s vnútorným systémom školy.

Pre informáciu tiež uvediem:

Čakacia doba na špecialistu je na Slovensku cca 4-6 týždňov. Niektoré údaje hovoria o 7 týždňoch. Pre celé Slovensko máme 45 detských psychiatrov (z toho 1/3 pôsobí na západnom Slovensku) 13 okresov na východe Slovensku nemá vôbec pedopsychiatra. Na 1 200 000 detí máme 120 lôžok na celé Slovensko (pre poruchy príjmu potravy je vyčlenených 5 lôžok pre celé Slovensko).

Green paper rozoberá aj ďalšie detaily. Prepája a zaväzuje k spolupráci inštitúcie ako ministerstvo školstva VB, ministerstvo zdravotníctva VB a ministerstvo sociálnych vecí VB pri téme duševného zdravia. Na Slovensku to máme inak. Dokument Lucie Grajcárovej z Útvaru hodnoty pre peniaze, Duševné zdravie a verejné financie z roku 2020 uvádza, že u nás tieto inštitúcie takmer vôbec nespokupujú. Podobné informácie uvádza aj Doc. Zuzana Dankulincová so svojim tímom z LF **UPJŠ** Košice vo vedeckej monografii Cesta labyrintom: Dospievajúci s emocionálnymi problémami a problémami v správaní v systéme starostlivosti.

Green paper ďalej stanovuje, že v britských školách:

sa musí pravidelne monitorovať a merať duševné zdravie detí, dospievajúcich, ale aj pedagógov, učitelia musia prejsť preškolením, aby boli schopní identifikovať príznaky duševných porúch a aby boli schopní rozvíjať pozitíva dieťaťa. Na to má byť ročne vyčlenených viac ako 200 tisíc libier, v školách musia existovať efektívne školské dokumenty, pravidlá a usmernenia, ktoré pokrývajú mentálne zdravie, OFSTED, britská verzia Štátnej školskej inšpekcie, musí upraviť inšpekčné procesy a zahrnúť oblasť duševného zdravia, aby bolo možné rozpoznať, či a ako školy dodržiavajú stanovené postupy.

Celoškolský prístup k duševnému zdraviu

Najdôležitejším bodom stratégie Green paper, no aj podobných stratégií v iných krajinách ako napríklad Nový Zéland, Austrália, Írsko, Fínsko je celoškolský prístup k duševnému zdraviu (whole school approach). Tento prístup znamená absolútnu zmenu vo vnútri školy. Pochopenie, že dnes už škola nie je len o učení, ale keďže je to zásadná sociálno-psychologická inštitúcia musí plniť aj túto funkciu. K tomu musí mať vytvorený priestor, podmienky, dostatok odborných a vyškolených pracovníkov.

Celoškolský prístup k duševnému zdraviu si vyžaduje aktívne líderstvo, vnímanie školy ako komunity a spoluprácu učiteľov, rodičov a žiakov. Pri celoškolskom prístupe musí byť oblasť duševného zdravia rovnocenná ku klasickému učeniu. V praxi to znamená napríklad aj to, že:

Školy podporujú duševnú gramotnosť žiakov, učiteľov a prípadne aj rodičov. Pod duševnou gramotnosťou rozumieme znalosti a zručnosti nevyhnutné pre napĺňovanie pozitívneho duševného zdravia. Je to základ k tomu, aby sa človek cítil a fungoval dobre aj vtedy, keď čelí záťaži a prekážkam. Dôležitou súčasťou duševnej gramotnosti je aj to, aby bol človek schopný rozpoznať svoje potreby a v prípade potreby vedel vyhľadať pomoc. Pod duševnou gramotnosťou rozumieme aj destigmatizáciu a porozumenie duševným poruchám. Ako aj pochopenie ich liečby. Tento cieľ dosahujeme vzdelávaním. Možno by stálo za úvahu porozmýšľať ako vniesť túto tému do už existujúceho výchovno-vzdelávacieho procesu. Školy majú odborníkov na duševné zdravie v školách (školský psychológ, špeciálny pedagóg, dostatok asistentov, sociálny pedagóg, liečebný pedagóg atď.) a vedenie škôl, učitelia s nimi aktívne spolupracujú. Školy majú vytvorenú stratégiu duševného zdravia a aplikujú ju v praxi. Školy podporujú duševné zdravie učiteľov. Pravidelne monitorujú a merajú duševné zdravie detí, učiteľov a aktívne pracujú s výsledkami meraní. Školy vytvárajú priestor na rozvoj sociálno-emocionálnych zručností a témy ako charakter človeka (prinášajú projekty, zapájajú sa do projektov, programov, vzdelávajú učiteľov v týchto témach). Školy vzdelávajú učiteľov v téme duševného zdravia tak, aby boli schopní identifikovať príznaky duševných porúch, vedeli podporovať a rozvíjať pozitíva dieťaťa. Školy vytvárajú prostredie, kde je téma duševného zdravia vnímaná pozitívne a prirodzene (vyučovanie, porady, diskusie s rodičmi, žiakmi, nástenky, propagačné materiály...)

Prijatie odborníkov do škôl a spolupráca s učiteľmi je základom zlepšenia súčasného stavu

Učitelia musia mať masívnu podporu v školách v podobe podporných tímov, školských psychológov. Odborníci v školách však musia byť učiteľmi, riaditeľmi prijatí. Akceptovaní. Musia byť vnímaní a ocenení ako rovnocenní partneri pedagógov. Treba jasne nastavovať myslenie školského prostredia tak, že asistenti, školskí psychológovia, špeciálni pedagógovia, sociálni pedagógovia nie sú doplnok, trend, rozmar, ba dokonca niekto, kto narúša chod školy, prácu učiteľov a riaditeľov. Sú to odborníci, ktorí sa snažia vytvárať funkčné prostredie školy a svojou prácou, názormi sa snažia pomôcť učiteľom, deťom a celej škole. Učitelia a riaditelia im musia načúvať, spolupracovať s nimi a vytvárať im podmienky na vykonávanie svojej profesie. Treba tiež jasne povedať, že úloha školského psychológa či iného podobného odborníka v škole nepozostáva len z práce s „problematickými deťmi a triedami“. A to bez aktívnej participácie učiteľa. Mnohokrát sa totiž stáva, že učitelia „odovzdajú problematiku dieťa“ odborníkovi a čakajú, že ich on „dá do poriadku“ bez toho aby sám pedagóg zmenil prístup alebo uhol pohľadu. Práca odborníka spočíva v aktívnej spolupráci s pedagógom. Bez jeho súčinnosti sú zmeny veľmi ťažké.

Odborníci v škole by mali plniť čoraz viac preventívnu funkciu. Už len to, že v škole sú, pôsobí preventívne. Deti, rodičia môžu totiž vyhľadať odborníka viac-menej hneď a vyplniť dlhé týždne čakania na špecialistu už spoluprácou s odborníkom. Aj keď školský psychológ nevykonáva v škole terapeutickú činnosť vie:

vytvoriť bezpečný priestor, kde dieťa zdieľa svoje prežívanie dáva dieťaťu prijatie, akceptáciu a podporu vie usmerniť dieťa a rodiča k odborníkovi vie komunikovať s učiteľom a vstupovať do vyučovacieho procesu tak, aby to bolo dieťaťu prospešné vie dennodenne sledovať dieťa v prostredí dôležitom pre vývoj dieťaťa vie učiť dieťa technikám ako zvládnuť záťaž, prekážky vie podporovať pozitívne duševné zdravie. Má tzv. buffering, bolstreing a bulding efekt (zjemňujúci, udržiavajúci a rastúci efekt). Dieťaťu s problémami pomáha niesť záťaž a

zjemňuje ich dopady na psychiku dieťaťa. Pomáha udržiava psychický stav dieťaťa v takom stave aby sa nezhoršoval, prípadne mu pomáha zlepšovať jeho celkovo duševné zdravie a kvalitu života. Zjemňujúci, udržiavajúci a rastúci efekt sa ale netýka len detí s duševnými poruchami, problémami, ale aj zdravých detí. Duševné zdravie totiž nie je fixný stav. Musíme ho vnímať ako kontinuum.

Celoškolský prístup k duševnému zdraviu na Slovensku

K aplikovaniu celoškolského prístupu do škôl existuje niekoľko rešpektovaných metodík vo svete. Jednou z nich je Five Steps to mental health and wellbeing, Anny Freud National Centre for children and families z Veľkej Británie. Spoluprácu s touto uznávanou inštitúciou spustila Liga za duševné zdravie SR v rámci projektu Koalície škôl za duševné zdravie.

Duševné zdravie v školách nie je módný trend. Ale absolútna nevyhnutnosť. Ak nám čo i len trochu záleží na našich deťoch a budúcnosti tejto krajiny, tak s tým musíme niečo začať robiť. Ako uvádza doc. Dankulincová v Ceste labyrintom, škola je kľúčovým hráčom v celom systéme starostlivosti o duševné zdravie detí a dospelých. Stáva sa, že rodičia si nevšimnú, že sa niečo deje s dospelým. No môže si to všimnúť učiteľ, spolužiak, niekto zo školy. Preto musíme robiť všetko preto, aby sme scitlivovali školské prostredie na tému duševného zdravia, aby boli školy schopné identifikovať problémy, vedeli, čo robiť ďalej po identifikácii, mali odbornú podporu a aby následne vedeli, ako s problémami pracovať. No najdôležitejšie je vytvárať zo škôl prostredie, ktoré prospieva deťom, učiteľom, rodičom a celej spoločnosti.

Autor: Kornélia Ďuríková

Zdravie: V UNLP Košice rehabilitujú pacientov pomocou robotických prístrojov [🔗](#)

📅 12. 12. 2022, 12:20, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Košice 12. decembra (TASR) - Najmodernejšie robotické prístroje na rehabilitáciu pacientov po cievnej mozgovej príhode využívajú v košickej Univerzitnej nemocnici Louisa Pasteura (UNLP). Päť nových prístrojov je umiestnených na klinike fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie v areáli nemocnice na Rastislavovej ulici.

Ide o súčasť cezhraničného projektu z eurofondov, kde hlavným partnerom je Univerzita Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach. Cena prístrojov predstavuje zhruba 165.000 eur.

"Oveľa efektívnejšie pomáhajú zvyšovať pohyblivosť a ohybnosť horných aj dolných končatín týchto pacientov a zlepšovať ich udržiavanie rovnováhy," uviedol prednosta kliniky Peter Takáč. "Máme tu pacientov, ktorých sme vďaka efektívnej modernej rehabilitácii doslova postavili na nohy. V rámci štátnych zdravotníckych zariadení na Slovensku ide o jedinečné robotické prístroje," skonštatoval.

Ako informovala nemocnica, vonkajší skelet robota odľahčuje pri rehabilitácii hornú, respektíve dolnú končatinu, a tým umožňuje pacientovi používať zvyšok pohyblivosti končatiny. Navyše ho možno nastaviť podľa anatomických rozmerov dolnej končatiny.

Pre fyzioterapeuta, ktorý s pacientom cvičí, je dôležité, že terapia je spojená s vizuálnou spätnou väzbou. Pohyby končatiny sú snímané prostredníctvom senzorov, pacient tak ovláda herné prostredie a plní pohybové úlohy. Splnenie jednotlivých úloh sa vyhodnocuje, umožňuje to sledovať efekt terapie na monitore počítača. Náročnosť hier aj miera zapojenia pacienta je nastaviteľná podľa jeho potrieb a schopností. "Princíp spätnej väzby podporuje nielen obnovenie pohybových schopností, ale aj komunikačných a kognitívnych," priblížil Takáč.

Najčastejšie sú na tento typ terapie indikovaní pacienti po cievnej mozgovej príhode. Vhodná je však aj pre pacientov s inými pohybovými dysfunkciami horných a dolných končatín či po ortopedických operáciách.

Projekt s názvom Robot – Assisted Rehabilitation (RARE) je realizovaný z programu Interreg V-A Slovensko-Maďarsko. Cezhraničným partnerom je Národný ústav pre ochorenie pohybového aparátu v Budapešti.

"Cieľom cezhraničnej spolupráce v rámci projektu RARE je overiť benefity využitia roboticky asistovanej rehabilitácie pri liečbe pacientov po cievnej mozgovej príhode z pohľadu zlepšenia funkčnosti ich končatín aj celkového stavu a pozitívneho vplyvu na ich denné aktivity," uviedol dekan Lekárskej fakulty **UPJŠ** Peter Jarčuška. Podľa neho, ako aj riaditeľa UNLP Ľuboslava Beňu je projekt dobrým príkladom spolupráce medzi fakultou a univerzitnou nemocnicou.

UPOZORNENIE: TASR ponúka k správe zvukový záznam a foto.

hol mac

Autor: HOL

V UNLP Košice rehabilitujú pacientov pomocou robotických prístrojov [↗](#)

📅 12. 12. 2022, 12:33, Zdroj: teraz.sk/zdravie [↗](#), Vydavateľ: TERAZ MEDIA, a.s., Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ, Ďalšie zdroje: teraz.sk

Dosah: 40 002 GRP: 0,89 OTS: 0,01 AVE: 1970 Eur

Projekt s názvom Robot – Assisted Rehabilitation (RARE) je realizovaný z programu Interreg V-A Slovensko-Maďarsko.

Košice 12. decembra (TASR) - Najmodernejšie robotické prístroje na rehabilitáciu pacientov po cievnej mozgovej príhode využívajú v košickej Univerzitnej nemocnici Louisa Pasteura (UNLP). Päť nových prístrojov je umiestnených na klinike fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie v areáli nemocnice na Rastislavovej ulici.

Ide o súčasť cezhraničného projektu z eurofondov, kde hlavným partnerom je Univerzita Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košicach. Cena prístrojov predstavuje zhruba 165.000 eur.

"Oveľa efektívnejšie pomáhajú zvyšovať pohyblivosť a ohybnosť horných aj dolných končatín týchto pacientov a zlepšovať ich udržiavanie rovnováhy," uviedol prednosta kliniky Peter Takáč. "Máme tu pacientov, ktorých sme vďaka efektívnej modernej rehabilitácii doslova postavili na nohy. V rámci štátnych zdravotníckych zariadení na Slovensku ide o jedinečné robotické prístroje," skonštatoval.

Ako informovala nemocnica, vonkajší skelet robota odľahčuje pri rehabilitácii hornú, respektíve dolnú končatinu, a tým umožňuje pacientovi používať zvyšok pohyblivosti končatiny. Navyše ho možno nastaviť podľa anatomických rozmerov dolnej končatiny.

Pre fyzioterapeuta, ktorý s pacientom cvičí, je dôležité, že terapia je spojená s vizuálnou spätnou väzbou. Pohyby končatiny sú snímané prostredníctvom senzorov, pacient tak ovláda herné prostredie a plní pohybové úlohy. Splnenie jednotlivých úloh sa vyhodnocuje, umožňuje to sledovať efekt terapie na monitore počítača. Náročnosť hier aj miera zapojenia pacienta je nastaviteľná podľa jeho potrieb a schopností. "Princíp spätnej väzby podporuje nielen obnovenie pohybových schopností, ale aj komunikačných a kognitívnych," priblížil Takáč.

Najčastejšie sú na tento typ terapie indikovaní pacienti po cievnej mozgovej príhode. Vhodná je však aj pre pacientov s inými pohybovými dysfunkciami horných a dolných končatín či po ortopedických operáciách.

Projekt s názvom Robot – Assisted Rehabilitation (RARE) je realizovaný z programu Interreg V-A Slovensko-Maďarsko. Cezhraničným partnerom je Národný ústav pre ochorenie pohybového aparátu v Budapešti.

"Cieľom cezhraničnej spolupráce v rámci projektu RARE je overiť benefity využitia roboticky asistovanej rehabilitácie pri liečbe pacientov po cievnej mozgovej príhode z pohľadu zlepšenia funkčnosti ich končatín aj celkového stavu a pozitívneho vplyvu na ich denné aktivity," uviedol dekan Lekárskej fakulty **UPJŠ** Peter Jarčuška. Podľa neho, ako aj riaditeľa UNLP Ľuboslava Beňu je projekt dobrým príkladom spolupráce medzi fakultou a univerzitnou nemocnicou.

Autor: TASR

V košíckej UNLP prebieha najmodernejšia robotická rehabilitácia pacientov [↗](#)

📅 12. 12. 2022, 12:56, Zdroj: kosicednes.sk ↗, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 23 030 GRP: 0,51 OTS: 0,01 AVE: 835 Eur

Odoberajte novinky priamo do vášho emailu.

E-mail

Leave this field empty if you're human:

Váš osobný údaj (e-mail) bude spracovaný podľa zásad ochrany osobných údajov, ktoré vychádzajú zo slovenskej a európskej legislatívy. Stlačením tlačidla dávate súhlas so spracovaním pre zasielanie našich e-mailových noviniek (nové články, reklamné správy) po dobu max. 5 rokov. Svoj súhlas môžete kedykoľvek zrušiť cez tlačidlo "odhlásiť sa z newslettera" v každom e-maile.

12.12.2022 | 12:31

V košíckej UNLP prebieha najmodernejšia robotická rehabilitácia pacientov

V Univerzitnej nemocnici L. Pasteura Košice začali využívať najmodernejšiu robotickú techniku pri rehabilitáciách pacientov. Klinika fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie (KFBLR) má k dispozícii päť nových najmodernejších robotických prístrojov, ktoré pomáhajú pri rehabilitáciách pacientov po cievnej mozgovej príhode (CMP).

Zdroj: UNLP

„Oveľa efektívnejšie pomáhajú zvyšovať pohyblivosť a ohybnosť horných aj dolných končatín týchto pacientov a zlepšovať ich udržiavanie rovnováhy,“ hovorí prednosta KFBLR doc. MUDr. Peter Takáč, PhD., mim. prof. „Máme tu pacientov, ktorých sme vďaka efektívnej modernej rehabilitácii doslova postavili na nohy. V rámci štátnych zdravotníckych zariadení na Slovensku ide o jedinečné robotické prístroje,“ dodáva prednosta.

Moderná robotika vďaka spolupráci **UPJŠ** a UNLP

Prístroje sú umiestnené v priestoroch Kliniky fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie Lekárskej fakulty **UPJŠ** Košice a UNLP Košice na Rastislavovej 43 na I. poschodí v miestnosti pre pohybovú liečbu a to na Základe zmluvy medzi **UPJŠ** a UNLP v rámci projektu Robot – Assisted Rehabilitation. Projekt je realizovaný a podporený z programu Interreg V-A Slovensko – Maďarsko. Hlavným partnerom v projekte je **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** a cezhraničným partnerom je Národný ústav pre ochorenie pohybového aparátu v Budapešti (OMINT).

„Cieľom cezhraničnej spolupráce v rámci projektu RARE je overiť benefity využitia roboticky asistovanej rehabilitácie pri liečbe pacientov po cievnej mozgovej príhode z pohľadu zlepšenia funkčnosti ich končatín aj celkového stavu a pozitívneho vplyvu na ich denné aktivity. Okrem očakávaných zdravotníckych a spoločenských prínosov projektu zahŕňajúcich skvalitnenie zdravotnej starostlivosti o pacientov po cievnej mozgovej príhode, zlepšenia ich celkového funkčného stavu a života, či zníženia ich zaťaženia liekmi i finančnej úspore na medikamentóznej liečbe, očakávame tiež prínosy v pedagogickej oblasti,“ konštatuje dekan Lekárskej fakulty **UPJŠ** v Košiciach prof. MUDr. Peter Jarčuška, PhD.

Podľa Jarčušku a Beňu je projekt RARE dobrým príkladom spolupráce medzi lekárskou fakultou a univerzitnou nemocnicou, keďže bez pacientov by nebolo možné realizovať takýto výskum a naopak, prístroje z univerzitného projektu budú prospešné pre pacientov participujúcich na výskume. „Očakávame, že výsledky projektu pomôžu do budúcnosti využiť roboticky asistovanú rehabilitáciu na to, aby sa zlepšila kvalita života pacientov po cievnej mozgovej príhode, ale aj v prípade ďalších diagnóz,“ uviedol riaditeľ UNLP Ľ. Beňa.

Autor: BH || BH

V UNLP Košice rehabilitujú pacientov pomocou robotických prístrojov [🔗](#)

📅 12. 12. 2022, 13:05, Zdroj: dnesky.sk [🔗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 100 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 34 Eur

9 hodín dozadu

Košice 12. decembra (TASR) – Najmodernejšie robotické prístroje na rehabilitáciu pacientov po cievnej mozgovej príhode využívajú v košickej Univerzitnej nemocnici Louisa Pasteura (UNLP). Päť nových prístrojov je umiestnených na klinike fyziatrie, balneológie aj liečebnej rehabilitácie v areáli nemocnice na Rastislavovej ulici.

Ide o súčasť cezhraničného projektu z eurofondov, kde hlavným partnerom je Univerzita Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košicach. Cena...

Autor: Publikoval || Publikoval | Redakcia || Redakcia || Redakcia | - || <http://dnesky.sk> || Redakcia

Najmodernejšia robotická rehabilitácia pacientov v UNLP vďaka projektu Robot – Assisted Rehabilitation

Najmodernejšia robotická rehabilitácia pacientov v UNLP

12. 12. 2022, 15:13, Zdroj: lekarskenoviny.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ
Dosah: 296 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 109 Eur

Redakcia

Košice, 12. decembra 2022 – V Univerzitnej nemocnici L. Pasteura Košice sme začali využívať najmodernejšiu robotickú techniku pri rehabilitáciách pacientov. Klinika fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie (KFBLR) má k dispozícii päť nových najmodernejších robotických prístrojov, ktoré pomáhajú pri rehabilitáciách pacientov po cievnej mozgovej príhode (CMP). „Oveľa efektívnejšie pomáhajú zvyšovať pohyblivosť a ohybnosť horných aj dolných končatín týchto pacientov a zlepšovať ich udržiavanie rovnováhy,“ hovorí prednosta KFBLR doc. MUDr. Peter Takáč, PhD., mim. prof.. „Máme tu pacientov, ktorých sme vďaka efektívnej modernej rehabilitácii doslova postavili na nohy. V rámci štátnych zdravotníckych zariadení na Slovensku ide o jedinečné robotické prístroje,“ dodáva prednosta.

Jedným z prvých, ktorému sa aj vďaka nim výrazne zlepšil zdravotný stav, je pacient Miroslav. „Som po cievnej mozgovej príhode. Spočiatku som sa nemohol ani pohnúť, ani sám najesť, nič, nevedel som vykonať žiadny pohyb. Teraz je to už lepšie a robotické prístroje mi veľmi pomáhajú. Je to zábavné, aj liečebné zároveň. Aj som si chcel robota požičať domov, ale nedá sa,“ zažartuje si počas cvičenia Miroslav, ktorý mal po CMP znefunkčnenú pravú stranu tela.

Moderná robotika vďaka spolupráci UPJŠ a UNLP

Prístroje sú umiestnené v priestoroch Kliniky fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie Lekárskej fakulty UPJŠ Košice a UNLP Košice na Rastislavovej 43 na I. poschodí v miestnosti pre pohybovú liečbu a to na Základe zmluvy medzi UPJŠ a UNLP v rámci projektu Robot – Assisted Rehabilitation. Projekt je realizovaný a podporený z programu Interreg V-A Slovensko – Maďarsko. Hlavným partnerom v projekte je Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a cezhraničným partnerom je Národný ústav pre ochorenie pohybového aparátu v Budapešti (OMINT).

„Cieľom cezhraničnej spolupráce v rámci projektu RARE je overiť benefity využitia roboticky asistovanej rehabilitácie pri liečbe pacientov po cievnej mozgovej príhode z pohľadu zlepšenia funkčnosti ich končatín aj celkového stavu a pozitívneho vplyvu na ich denné aktivity. Okrem očakávaných zdravotníckych a spoločenských prínosov projektu zahŕňajúcich skvalitnenie zdravotnej starostlivosti o pacientov po cievnej mozgovej príhode, zlepšenia ich celkového funkčného stavu a života, či zníženia ich zaťaženia liekmi i finančnej úspore na medikamentóznej liečbe, očakávame tiež prínosy v pedagogickej oblasti. Môže ísť nielen o implementáciu získaných poznatkov do praxe fyzioterapeutov, ale aj do pregraduálneho vysokoškolského štúdia fyzioterapie, ošetrovateľstva a všeobecného lekárstva na našej lekárskej fakulte, či integráciu vedeckých výstupov do postgraduálneho vzdelávania lekárov špecialistov fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie,“ konštatuje dekan Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach prof. MUDr. Peter Jarčuška, PhD.

Podľa dekana UPJŠ LF Košice prof. MUDr. Petra Jarčušku, PhD. a riaditeľa UNLP Košice MUDr. Ľuboslava Beňu, PhD., MPH je projekt RARE dobrým príkladom spolupráce medzi lekárskou fakultou a univerzitnou nemocnicou, keďže bez pacientov by nebolo možné realizovať takýto výskum a naopak, prístroje z univerzitného projektu budú prospešné pre pacientov participujúcich na výskume. „Očakávame, že výsledky projektu pomôžu do budúcnosti využiť roboticky asistovanú rehabilitáciu na to, aby sa zlepšila kvalita života pacientov po cievnej mozgovej príhode, ale aj v prípade ďalších diagnóz,“ uviedol riaditeľ UNLP Ľ. Beňa.

Cena robotických prístrojov, ktoré sa v rámci projektu využívajú pri terapii pacientov v UNLP, predstavuje 164 989 EUR, pre maďarského partnera OMINT cena prístrojov, ktoré boli obstarané v rámci projektu predstavuje 215 913 EUR.

Princíp roboticky asistovanej terapie

Vonkajší skelet robota odľahčuje pri rehabilitácii hornú resp. dolnú končatinu a tým umožňuje pacientovi používať zvyšok pohyblivosti jeho končatiny. Navyše ho možno nastaviť podľa anatomických rozmerov danej končatiny. „Podľa aktívnych schopností pacienta môžeme na robotickom prístroji nastaviť predvolený priestor pre cvičenie, prípadne obmedziť pohyblivosť v niektorých kĺboch, či nastaviť mieru odľahčenia končatiny,“ opisuje prednosta kliniky docent Takáč.

Pre fyzioterapeuta, ktorý s pacientom cvičí, je dôležité, že terapia týmito prístrojmi je spojená s vizuálnou spätnou väzbou. Pohyby končatiny sú snímané prostredníctvom senzorov, pacient tak ovláda herné prostredie a plní pohybové úlohy. Splnenie jednotlivých úloh sa vyhodnocuje. Umožňuje to sledovať efekt terapie na monitore počítača. Náročnosť hier aj miera zapojenia pacienta je nastaviteľná podľa jeho potrieb a schopností. „Princíp spätnej väzby podporuje nielen obnovenie pohybových schopností, ale aj komunikačných a kognitívnych,“ dodáva docent Takáč.

Najčastejšie sú pre tento typ terapie indikovaní pacienti po CMP. Vhodná je však aj pre pacientov s inými pohybovými dysfunkciami horných a dolných končatín či po ortopedických operáciách.

Komplexný manažment pacientov po CMP

Podľa posledného oficiálneho konsenzu európskych odborníkov je rehabilitácia nevyhnutnou súčasťou komplexného manažmentu pacientov po prekonanej CMP. Stále sa hľadajú novšie spôsoby rehabilitácie, ktoré by prispeli k zlepšeniu jej kvality. „Vo svete sa zavádzajú do praxe nové postupy roboticky asistovanej rehabilitácie. Aj keď sa podľa predbežných výsledkov ukazuje, že sú podstatne účinnejšie v porovnaní s doterajšími liečebnými postupmi, stále sa hľadajú cesty optimalizácie ich využitia a objektivizácie ich efektivity. Veríme, že aj spoločný projekt kliniky Lekárskej fakulty **UPJŠ** a našej nemocnice, prispeje k zlepšeniu zdravotnej starostlivosti o týchto pacientov,“ uzatvára riaditeľ UNLP L. Beňa.

Závažnosť problematiky pacientov po CMP a nevyhnutnosť rehabilitácií

Rehabilitácia pacientov po CMP má neobyčajný medicínsky, sociálny a ekonomický význam. Závažnosť tejto problematiky vyplýva zo skutočnosti, že ide o tretiu najčastejšiu príčinu úmrtia a invalidizácie. V priemere umiera po CMP do jedného mesiaca 24 % pacientov a do roka 42 %; zhruba 25 % je odsúdených k invalidizácii. Trvalo invalidných ostáva až 30 % tých, ktorí prekonali cievnu mozgovú príhodu a 20 % z nich potrebuje ústavnú starostlivosť.

Až v 78 % po prekonaní CMP je postihnutá horná končatina. Rehabilitácia u týchto pacientov po cievnej mozgovej príhode je významnou súčasťou liečby vo všetkých fázach ochorenia. Často aj po akútnej fáze je potrebná dlhodobá rehabilitácia formou hospitalizácie, ambulantnou formou, prípadne v domácich podmienkach.

Zdroj: UNLP Košice, TS

Autor: Redakcia || Redakcia

Zdravie: V UNLP Košice rehabilitujú pacientov pomocou robotických prístrojov

12. 12. 2022, 15:51, Zdroj: lekarna.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 135 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 67 Eur

Košice 12. decembra (TASR) - Najmodernejšie robotické prístroje na rehabilitáciu pacientov po cievnej mozgovej príhode využívajú v košickej Univerzitnej nemocnici Louisa Pasteura (UNLP). Päť nových prístrojov je umiestnených na klinike fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie v areáli nemocnice na Rastislavovej ulici. Ide o súčasť cezhraničného projektu z eurofondov, kde hlavným partnerom je Univerzita Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach. Cena prístrojov predstavuje zhruba 165.000 eur. "Oveľa efektívnejšie pomáhajú zvyšovať pohyblivosť a ohybnosť horných aj dolných končatín týchto pacientov a zlepšovať ich udržiavanie rovnováhy," uviedol prednosta kliniky Peter Takáč. "Máme tu pacientov, ktorých sme vďaka efektívnej modernej rehabilitácii doslova postavili na nohy. V rámci štátnych zdravotníckych zariadení na Slovensku ide o jedinečné robotické prístroje," skonštatoval. Ako informovala nemocnica, vonkajší skelet robota odľahčuje pri rehabilitácii hornú, respektíve dolnú končatinu, a tým umožňuje pacientovi používať zvyšok pohyblivosti končatiny. Navyše ho možno nastaviť podľa anatomických rozmerov dolnej končatiny. Pre fyzioterapeuta, ktorý s pacientom cvičí, je dôležité, že terapia je spojená s vizuálnou spätnou väzbou. Pohyby končatiny sú snímané prostredníctvom senzorov, pacient tak ovláda herné prostredie a plní pohybové úlohy. Splnenie jednotlivých úloh sa vyhodnocuje, umožňuje to sledovať efekt terapie na monitore počítača. Náročnosť hier aj miera zapojenia pacienta je nastaviteľná podľa jeho potrieb a schopností. "Princíp spätnej väzby podporuje nielen obnovenie pohybových schopností, ale aj komunikačných a kognitívnych," priblížil Takáč. Najčastejšie sú na tento typ terapie indikovaní pacienti po cievnej mozgovej príhode. Vhodná je však aj pre pacientov s inými pohybovými dysfunkciami horných a dolných končatín či po ortopedických operáciách. Projekt s názvom Robot – Assisted Rehabilitation (RARE) je realizovaný z programu Interreg V-A Slovensko-Maďarsko. Cezhraničným partnerom je Národný ústav pre ochorenie pohybového aparátu v Budapešti. "Cieľom cezhraničnej spolupráce v rámci projektu RARE je overiť benefity využitia roboticky asistovanej rehabilitácie pri liečbe pacientov po cievnej mozgovej príhode z pohľadu zlepšenia funkčnosti ich končatín aj celkového stavu a pozitívneho vplyvu na ich denné aktivity," uviedol dekan Lekárskej fakulty **UPJŠ** Peter Jarčuška. Podľa neho, ako aj riaditeľa UNLP Ľuboslava Beňu je projekt dobrým príkladom spolupráce medzi fakultou a univerzitnou nemocnicou.

V košickej nemocnici pacientov po porážke rehabilitujú s pomocou robotických prístrojov

12. 12. 2022, 15:52, Zdroj: zdravie.noviny.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 63 293 GRP: 1,41 OTS: 0,01 AVE: 1607 Eur

Máte vypnuté reklamy

Vďaka financiám z reklamy prinášame kvalitné a objektívne informácie. Povoľte si prosím zobrazovanie reklamy na našom webe. Ďakujeme, že podporujete kvalitnú žurnalistiku.

Archívna reportáž

Cievna mozgová príhoda je častou príčinou invalidity

V Univerzitetnej nemocnici L. Pasteura Košice začali využívať najmodernejšiu robotickú techniku pri rehabilitáciách pacientov. Klinika fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie (KFBLR) má k dispozícii päť nových najmodernejších robotických prístrojov, ktoré pomáhajú pri rehabilitáciách pacientov po cievnej mozgovej príhode (CMP).

„Oveľa efektívnejšie pomáhajú zvyšovať pohyblivosť a ohybnosť horných aj dolných končatín týchto pacientov a zlepšovať ich udržiavanie rovnováhy,“ hovorí prednosta KFBLR doc. MUDr. Peter Takáč, PhD., mim. prof.. „Máme tu pacientov, ktorých sme vďaka efektívnej modernej rehabilitácii doslova postavili na nohy. V rámci štátnych zdravotníckych zariadení na Slovensku ide o jedinečné robotické prístroje,“ dodáva prednosta.

Jedným z prvých, ktorému sa aj vďaka nim výrazne zlepšil zdravotný stav, je pacient Miroslav. „Som po cievnej mozgovej príhode. Spočiatku som sa nemohol ani pohnúť, ani sám najesť, nič, nevedel som vykonať žiadny pohyb. Teraz je to už lepšie a robotické prístroje mi veľmi pomáhajú. Je to zábavné, aj liečebné zároveň. Aj som si chcel robota požičať domov, ale nedá sa,“ zažartuje si počas cvičenia Miroslav, ktorý mal po CMP znefunkčnenú pravú stranu tela.

Prístroje sú umiestnené v priestoroch Kliniky fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie Lekárskej fakulty UPJŠ Košice a UNLP Košice na Rastislavovej 43 na I. poschodí v miestnosti pre pohybovú liečbu a to na Základe zmluvy medzi UPJŠ a UNLP v rámci projektu Robot - Assisted Rehabilitation. Projekt je realizovaný a podporený z programu Interreg V-A Slovensko – Maďarsko. Hlavným partnerom v projekte je Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a cezhraničným partnerom je Národný ústav pre ochorenie pohybového aparátu v Budapešti (OMINT).

Aký je princíp roboticky asistovanej terapie?

Vonkajší skelet robota odľahčuje pri rehabilitácii hornú alebo dolnú končatinu a tým umožňuje pacientovi používať zvyšok pohyblivosti jeho končatiny. Navyše ho možno nastaviť podľa anatomických rozmerov ruky či nohy. „Podľa aktívnych schopností pacienta môžeme na robotickom prístroji nastaviť predvolený priestor pre cvičenie, prípadne obmedziť pohyblivosť v niektorých kĺboch, či nastaviť mieru odľahčenia končatiny,“ opisuje prednosta kliniky docent Takáč.

Pre fyzioterapeuta, ktorý s pacientom cvičí, je dôležité, že terapia týmito prístrojmi je spojená s vizuálnou spätnou väzbou. Pohyby končatiny sú snímané prostredníctvom senzorov, pacient tak ovláda herné prostredie a plní pohybové úlohy. Splnenie jednotlivých úloh sa vyhodnocuje. Umožňuje to sledovať efekt terapie na monitore počítača. Náročnosť hier aj miera zapojenia pacienta je nastaviteľná podľa jeho potrieb a schopností. „Princíp spätnej väzby podporuje nielen obnovenie pohybových schopností, ale aj komunikáciu a myslenie pacienta,“ dodáva docent Takáč.

Najčastejšie sú pre tento typ terapie vhodní pacienti po cievnej mozgovej príhode. Vhodná je však aj pre pacientov s inými pohybovými problémami horných a dolných končatín či po ortopedických operáciách.

publikované 12.12.2022 o 15:52 · zdroj noviny.sk

Zdieľať na

Vložte si video na vlastnú stránku

Súvisiace články

Autor: redakcia/MF

Program národnostno-etnického vysielania Rádia Patria [↗](#)

12. 12. 2022, 18:15, Relácia: **Program národnostno-etnického vysielania Rádia Patria**, Stanica: **Rádio Regina (západ)**, Vydavateľ: **Rozhlas a televízia Slovenska**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**
Dosah: 11 836 GRP: 0,26 OTS: 0,00 AVE: 17220 Eur

[strojový prepis] ... materskej **univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** o slovnou a najväčší Bela filozof z. K. Fakulta dovedna s gréckokatolíckou teologickou fakultou, pravoslávna bohoslovecká a pedagogickom fakultou vytvorili Prešove, no univerzitu na univerzite postupne Vanek. Fakulta športu fakulta menežmentu, fakulta hmotných prírodných vied a fakulta zdravotníckych odbory s...

Program národnostno-etnického vysielania Rádia Patria [↗](#)

📅 12. 12. 2022, 18:15, Relácia: **Program národnostno-etnického vysielania Rádia Patria**, Stanica: **Rádio Regina (stred)**, Vydavateľ: **Rozhlas a televízia Slovenska**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**
Dosah: 11 836 GRP: 0,26 OTS: 0,00 AVE: 16428 Eur

[strojový prepis] ... *osobnosti, nechcem nikoho povyšovať na tých iných alebo sa dostalo viac ako 100 popredných osobností zo slovenského zahraničia za dlhodobú spoluprácu s prešovskou univerzitou. Prešovská univerzita vznikla v roku 1990. Chodili ňom tzv. prešovských fakúlt od materskej univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach o slovnou a najväčší Bela filozof z. K. Fakulta, dovedna...*

Cvičia s pomocou robotov [↗](#)

📅 12. 12. 2022, 18:49, Relácia: **Hlavné správy**, Stanica: **TA3**, Vydavateľ: **C.E.N. s.r.o.**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: **40 000 GRP**; **0,89 OTS**; **0,01 AVE**; **8275 Eur**

Rastislav Iliev, moderátor

Pacientom po cievnnej mozgovej príhode v košickej univerzitnej nemocnici pomáhajú zotaviť sa robotický asistenti.

Hana Kostelníková, moderátorka

Aj jednoduché počítačové hry môžu zlepšiť pohyblivosť, končatín či stabilitu a chôdzu rýchlejšie ako doteraz používané fyzioterapeutické metódy.

Katarína Cimborová, redaktorka

Na prvý pohľad to môže vyzerať tak, že pacienti hrajú počítačové hry. V skutočnosti však ide o rehabilitačné cvičenie s pomocou najmodernejšej robotickej techniky. Multi ball pomáha pacientom po cievnnej príhode so zlepšovaním motoriky, zápästia a predlaktia. Na piatich robotických zariadeniach môžu pacienti precvičovať ruky aj nohy, chôdzu či rovnováhu.

fyzioterapeut

Kolá si môžeme navoliť koľko chceme. Každé kolo trvá dve minútky. Vieme zlepšiť koordináciu, motoriku, reflexy, presnosť.

Katarína Cimborová, redaktorka

Prístroj dokáže prispôbiť pacientovi takpovediac na mieru. Počas hry robí opakovane potrebné cvičenie a pohyby sa zaznamenávajú.

lekár

Predstavuje možnosť asi 100 násobne väčšieho množstva opakovaní pri danej časovej jednotke a tým pádom sa aj mozgové dráhy spoje. My tomu hovoríme neuro plasticita, výrazne lepšie stimuluje ako len pri klasickej rehabilitácii.

Katarína Cimborová, redaktorka

Podľa košických lekárov sa zdravotný stav začína zlepšovať približne po 2 mesiacoch od začiatku cvičenia. Najnovší spôsob fyzioterapie dokáže ušetriť až štvrtinu nákladov na lieky a pomôcky využívané pri bežnom rehabilitačnom cvičení. Roboti ale fyzioterapeutov zatiaľ určite nenahradia.

Peter Tkáč, prednosta rehabilitácie **UPJŠ** LF a UNLP Košice

Ten lekár, znalý fyzioterapeut kvalitní je nevyhnutný naďalej.

Katarína Cimborová, redaktorka

Prístroje získali vďaka cezhraničnému projektu v spolupráci s košickou univerzitou Pavla Jozefa Šafárika a maďarským partnerom.

Pavol Jarčuška, prorektor pre rozvoj **UPJŠ** v Košiciach

Významným spôsobom našim pacientom skvalitníme tie rehabilitačné procesy, ktoré okrem iného na Slovensku nie sú tak významne zvyrazňované v tom zdravotníctve ako v mnohých ďalších krajinách.

Luboslav Beňa, riaditeľ Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice

Chceme pokračovať v rozvinutí práve komplexného rehabilitačného programu v druhom našom areáli.

Katarína Cimborová, redaktorka

Z Košíc, Katarína Cimborová, ta3.

Zdravie: V UNLP Košice rehabilitujú pacientov pomocou robotických prístrojov

12. 12. 2022, 19:44, Zdroj: lekari.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 2 795 GRP: 0,06 OTS: 0,00 AVE: 359 Eur

Košice 12. decembra (TASR) - Najmodernejšie robotické prístroje na rehabilitáciu pacientov po cievnej mozgovej príhode využívajú v košickej Univerzitnej nemocnici Louisa Pasteura (UNLP). Päť nových prístrojov je umiestnených na klinike fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie v areáli nemocnice na Rastislavovej ulici. Ide o súčasť cezhraničného projektu z eurofondov, kde hlavným partnerom je Univerzita Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košicach. Cena prístrojov predstavuje zhruba 165.000 eur. "Oveľa efektívnejšie pomáhajú zvyšovať pohyblivosť a ohybnosť horných aj dolných končatín týchto pacientov a zlepšovať ich udržiavanie rovnováhy," uviedol prednosta kliniky Peter Takáč. "Máme tu pacientov, ktorých sme vďaka efektívnej modernej rehabilitácii doslova postavili na nohy. V rámci štátnych zdravotníckych zariadení na Slovensku ide o jedinečné robotické prístroje," skonštatoval. Ako informovala nemocnica, vonkajší skelet robota odľahčuje pri rehabilitácii hornú, respektíve dolnú končatinu, a tým umožňuje pacientovi používať zvyšok pohyblivosti končatiny. Navyše ho možno nastaviť podľa anatomických rozmerov dolnej končatiny. Pre fyzioterapeuta, ktorý s pacientom cvičí, je dôležité, že terapia je spojená s vizuálnou spätnou väzbou. Pohyby končatiny sú snímané prostredníctvom senzorov, pacient tak ovláda herné prostredie a plní pohybové úlohy. Splnenie jednotlivých úloh sa vyhodnocuje, umožňuje to sledovať efekt terapie na monitore počítača. Náročnosť hier aj miera zapojenia pacienta je nastaviteľná podľa jeho potrieb a schopností. "Princíp spätnej väzby podporuje nielen obnovenie pohybových schopností, ale aj komunikačných a kognitívnych," priblížil Takáč. Najčastejšie sú na tento typ terapie indikovaní pacienti po cievnej mozgovej príhode. Vhodná je však aj pre pacientov s inými pohybovými dysfunkciami horných a dolných končatín či po ortopedických operáciách. Projekt s názvom Robot – Assisted Rehabilitation (RARE) je realizovaný z programu Interreg V-A Slovensko-Maďarsko. Cezhraničným partnerom je Národný ústav pre ochorenie pohybového aparátu v Budapešti. "Cieľom cezhraničnej spolupráce v rámci projektu RARE je overiť benefity využitia roboticky asistovanej rehabilitácie pri liečbe pacientov po cievnej mozgovej príhode z pohľadu zlepšenia funkčnosti ich končatín aj celkového stavu a pozitívneho vplyvu na ich denné aktivity," uviedol dekan Lekárskej fakulty **UPJŠ** Peter Jarčuška. Podľa neho, ako aj riaditeľa UNLP Ľuboslava Beňu je projekt dobrým príkladom spolupráce medzi fakultou a univerzitnou nemocnicou.

Autor: Lekari.sk

/Spoločné 1. miesto – Cena Ernesta Valka 2022/ ☑

☑ 12. 12. 2022, 20:58, Zdroj: konzervativizmus.sk ☑, Autor: Dušan Sloboda, M. R. Štefánika, Diana Repiščáková, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 159 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 74 Eur

Diana Repiščáková

Uplatňovanie konceptu brániacej sa demokracie v právnych podmienkach Slovenskej republiky

„Neobmedzená tolerancia vedie k zániku tolerancie. Ak rozšírime neobmedzenú toleranciu aj na tých, ktorí sú netolerantní, ak nebudeme pripravení brániť tolerantnú spoločnosť proti náporu netolerantných, potom budú tolerantní zničení a tolerancia s nimi.“ [1]

– Karl Popper

Úvod

Extrémizmus je neoddeliteľnou súčasťou demokratickej spoločnosti, no zároveň ohrozuje jej existenciu. Demokracia, žiaľ, nemá dostatok mechanizmov, aby sa ubránila všetkému, čo jej škodí a niektoré princípy, na ktorých bola založená, sú zároveň dôvodom jej zraniteľnosti. [2] V našej histórii by bolo možné nájsť viacero prípadov, kedy bola demokracia zneužitá jej nepriateľmi k získaniu moci, keďže sa nedokázala sama ubrániť.

Korene brániacej sa demokracie siahajú až do obdobia antiky, no neskôr debaty o ochrane demokracie ustúpili do úzadia. [3] V povojnovom období sa začína opäť hovoriť o brániacej sa demokracii (tzv. militant democracy) – jej nová podoba mala jasne ukázať, že demokracia stojí na zachovávaní ľudských práv a slobôd, avšak len do chvíle, kedy sú tieto zneužitá za účelom odstránenia základných demokratických princípov. V tomto ponímaní by demokracia nemohla dovoliť, aby jej vlastné princípy umožnili jej zničenie a musela by sa sama brániť, a to aj za cenu, že takto pošliapie základné idey, na ktorých stojí. [4]

Vzhľadom na uvedené je koncept brániacej sa demokracie často predmetom kritiky. Sajó varoval, že prostriedky brániacej sa demokracie budú podliehať veľkej averzii, čo nazval až ústavným riskom, pričom tento efekt bude podľa neho možné pozorovať predovšetkým v postkomunistických štátoch, čo sa v súčasnosti ukazuje ako úvahovo správne. [5] Osobitne by sme poukázali na jeden z viacerých dôvodov kritiky konceptu brániacej sa demokracie, ku ktorému sa vrátíme nižšie, a to, že konanie štátu v reakcii na určitú hrozbu bude natoľko výrazné, že prekročí zákonnú hranicu. [6]

Za zakladateľa konceptu brániacej sa demokracie v modernom poňatí sa považuje Loewenstein, ktorého závery boli legislatívne začlenené do nemeckej ústavy z roku 1949. [7] Jedným zo súčasných významných teoretikov brániacej sa demokracie sa stal Capoccia, ktorý v roku 2013 analyzoval dovtedajší výskum, ktorý rozdelil do oblastí ústavného práva a politológie. [8]

Do pozornosti dávame, že mnoho zahraničných autorov dáva legislatívu a judikatúru medzivojnového Československa za jeden z prvých príkladov, kedy došlo k uvedomeniu si potreby brániť demokraciu – typickým príkladom je zákon č. 50/1923 Sb. na ochranu republiky v z. n. p. či zákon č. 201/1933 Sb. o zastavovaní činnosti a o rozpouštění politických stran v z. n. p.. Samotný Loewenstein sa vyjadril, že to bola práve Československá republika, ktorá prijala „najkomplexnejšie a inteligentnejšie právne predpisy proti fašizmu, ktoré sa v súčasnosti vyskytujú v každom modernom štáte, a navyše orgány využili právomoci, ktoré im boli priznané s nevyčerpatelnou energiou“. [9] Táto legislatívna úprava i rozhodovacia prax mohli byť východiskové pre obranné poňatie demokracie po roku 1989. [10]

Cieľom tohto článku je skúmať koncept brániacej sa demokracie a jeho uplatnenie v právnych podmienkach SR, ako aj skúmať vybrané právne nástroje slúžiace na ochranu demokracie a posúdiť ich vhodnosť, resp. poukázať na ich nedostatky. Pri spracovaní tohto článku budeme vychádzať z hypotézy, že existujúce právne nástroje v podmienkach SR sú dostatočnou garanciou zabezpečenia ochrany demokracie. Vymedzený cieľ článku sa pokúsime dosiahnuť pomocou metódy vedeckej analýzy, ale aj pomocou metódy syntézy či deskripcie.

Koncept brániacej sa demokracie dnes

Hodnotová orientácia našej demokracie vychádza už z preambuly Ústavy SR, ako aj z preambuly Listiny základných práv a slobôd, z ktorých jednoznačne vyplýva, že Slovenská republika je vybudovaná na zásadách zodpovedajúcich princípom brániacej sa demokracie. Podľa týchto preambúl je potrebné vykladať celý právny poriadok SR, pričom odkazy na obranyschopné mechanizmy majú normatívnu silu a môžu, resp. musia byť zohľadňované pri reakcii na extrémistické prejavy. [11]

V uvedenej súvislosti bola zverená dôležitá úloha súdnej moci a možno uviesť viacero prípadov, kedy sa sudy s princípmi brániacej sa demokracie stotožnili a tento koncept využili v odôvodnení svojich rozhodnutí. Príkladom uvádzame:

Nález Ústavného súdu Českej a Slovenskej federatívnej republiky, sp. zn. Pl. ÚS 5/92, zo dňa 04.09.1992 – ústavný súd sa v tomto rozhodnutí postavil za možnosť trestného stíhania osoby za podporu, propagáciu či prejav sympatií k hnutiam obmedzujúcim práva a slobody občanov; Rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky, sp. zn. Pst 1/2009, zo dňa 17.02.2010 – v kauze rozpustenia

„Dělnické strany“; Nález Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. IV. ÚS 2011/10, zo dňa 28.11.2011 – v kauze spojenej s pravicovým extrémizmom, kde ústavný súd deklaroval východiská brániacej sa demokracie za základ českej demokracie; Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Tdo 51/2017, zo dňa 01.03.2018 – vo veci podnecovania k obmedzovaniu práva na súkromie, práva na nedotknuteľnosť obydľia, práva na osobnú slobodu a práva na ľudskú dôstojnosť občanov Slovenskej republiky pre ich príslušnosť k rómskej menšine prostredníctvom sociálnej siete Facebook; Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2To/10/2018, zo dňa 03.09.2019 – vo veci hanobenia národa, rasy a presvedčenia, ktorého sa dopustil poslanec Národnej rady Slovenskej republiky a člen Výboru pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť Národnej rady Slovenskej republiky za politickú stranu Kotleba – Ľudová strana Naše Slovensko v rámci živého vysielania v rádiu.

Koncept brániacej sa demokracie je podľa nášho názoru východiskom v boji proti extrémizmu ako takému, ako aj v boji voči iným neudhom, ktoré v súčasnosti predstavujú ohrozenie demokracie, a to sú dezinformácie šírené konšpirátormi na internete či nenávisťné prejavy na sociálnych sieťach, ktoré sa obsahovo často prelínajú aj s extrémistickými prejavmi, resp. s inou trestnou činnosťou. Ďalej preto pozornosť zameriame na vybrané vnútroštátne právne nástroje, v ktorých vidíme premietnutý koncept brániacej sa demokracie, pričom bližšie priblížime ich právnu úpravu. Takýmito tradičnými právnymi nástrojmi brániacej sa demokracie sú zákaz a rozpustenie zhromaždenia extrémistov či rozpustenie politickej strany vykazujúcej extrémistické tendencie. Pozornosť by sme však radi zamerali aj na „novinky“ našej legislatívy, a to na inštitút blokovania škodlivého obsahu, ako aj na nové konanie o zamedzení nelegálneho obsahu. Dané právne nástroje sme vybrali práve z dôvodu, že ich považujeme za vysoko aktuálne.

Vo všetkých uvedených prípadoch dochádza k zásahu do ústavne chránenej slobody prejavu a s ňou súvisiacim právom na informácie. Samotná Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov (ďalej len ako „Ústava SR“) však vo svojom čl. 26 ods. 5 predpokladá obmedzenie slobody prejavu a práva vyhľadávať a šíriť informácie, a to vtedy, ak „ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti“. I tu možno vidieť premietnutý koncept brániacej sa demokracie, ktorý je základom európskeho modelu. [12] V porovnaní s európskym prístupom ku slobode slova, v USA hovoríme o tzv. tolerantnej demokracii. [13]

Vzhľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že koncept brániacej sa demokracie je jednou z foriem ochrany demokracie, ktorá sa od iných foriem demokracie odlišuje „ofenzívnym použitím represívnych legislatívnych nástrojov obmedzujúcich práva a slobody extrémistov“. [14]

Zákaz a rozpustenie zhromaždenia extrémistov

Z čl. 28 Ústavy SR vyplýva, že podmienky výkonu práva pokojne sa zhromažďovať ustanoví zákon v prípadoch zhromažďovania na verejných miestach, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, ochranu verejného poriadku, zdravia a mravnosti, majetku alebo pre bezpečnosť štátu. Zákon č. 84/1990 Zb. o zhromažďovaní práve v z. n. p. upravuje dve významné kompetencie obce, a to zákaz a rozpustenie zhromaždenia, avšak tieto podľa platnej legislatívy nie sú dostatočne efektívne v oblasti boja proti extrémizmu a „kompetencie obce tak, ako sú upravené v právnom poriadku SR, nie sú dostatočné a umožňujú nerešpektovanie opatrení pri ich aplikácii“. [15]

V uvedenej súvislosti dávame do pozornosti prípad mesta Snina, v ktorom sa zhromaždenie aj napriek jeho predchádzajúcemu zakazu uskutočnilo. Mesto Snina v roku 2018 zakázalo zhromaždenie, ktorého účelom bolo poukázať na vysoký nárast kriminality neprispôsobivých občanov, a to po zohľadnení skutočností, ako je osoba zvolávateľa, jeho členstvo v politickej strane s fašistickými tendenciami, ako aj skutočnosti, že v meste a okrese Snina nebol v ostatnom období evidovaný zvýšený nárast kriminality. [16] (Pre úplnosť uvádzame, že toto rozhodnutie neskôr neobstalo v súdnom preskume, a to z dôvodu, že účel zhromaždenia uvedený v oznámení nebol vyslovene v rozpore so zákonom.)

Podľa zákona má byť automaticky rozpustené uskutočnené zhromaždenie, ktoré bolo vopred zakázané. V tomto prípade sa tomu tak nestalo, pretože jeho zvolávateľ na mieste konania zhromaždenia uviedol, že konané zhromaždenie nie je tým zhromaždením, ktoré bolo zakázané, a teda toto zhromaždenie bolo možné kvalifikovať ako neoznámené, pričom uskutočnenie neoznámeného zhromaždenia nie je dôvodom na jeho automatické rozpustenie. Domnievame sa, že v takomto prípade došlo k zneužitiu práva [17], pričom prípad mesta Snina tak môže byť nebezpečným precedensom.

Rozpustenie politickej strany vykazujúcej extrémistické tendencie

Samotná Ústava SR vo svojom čl. 29 predpokladá obmedzenie práva zakladať politické strany a politické hnutia a združovať sa v nich, a to vtedy, ak „je to v demokratickej spoločnosti nevyhnuté pre bezpečnosť štátu, na ochranu verejného poriadku, predchádzanie trestným činom alebo na ochranu práv a slobôd iných“. Politické strany sú na jednej strane základom demokratického systému, no na strane druhej sa môžu stať prostriedkom na preniknutie extrémnych postojov do politickej a spoločenskej debaty. [18]

V tejto súvislosti by sme osobitne zamerali pozornosť na rozpustenie politickej strany vykazujúcej extrémistické tendencie podľa zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v z. n. p. (ďalej len ako SSP), čo je možné považovať za opatrenie ultima ratio. Menej drastickým prostriedkom je podľa Najvyššieho súdu SR najmä trestné stíhanie konkrétnych osôb a eliminácia ďalších nedovolených

alebo protispoločenských činností administratívnymi prostriedkami nižších stupňov. [19]

Preukázanie rizikovosti politickej strany pre demokraciu je v prípade rozpustenia už existujúcej politickej strany vzhľadom na jej faktické fungovanie omnoho jednoduchšie ako v prípade odmietnutia registrácie politickej strany. [20] Podľa ust. § 11 SSP Najvyšší správny súd rozhoduje v konaní o žalobe generálneho prokurátora Slovenskej republiky na rozpustenie politickej strany, a to vtedy, ak politická strana svojimi stanovami, svojím programom alebo činnosťou porušuje Ústavu SR, ústavné zákony, zákony a medzinárodné zmluvy.

Na tomto mieste nemožno opomenúť Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Volpp/1/2017, zo dňa 29.04.2019, ktorým bola žaloba na rozpustenie politickej strany zamietnutá. Najvyšší súd SR v tomto rozhodnutí uvádza, že: „všeobecne akceptuje koncept demokracie schopnej brániť sa“. Najvyšší súd SR argumentoval o. i. tým, že žalovaná politická strana má len 14 poslancov, a teda na prijatie akéhokoľvek zákona, resp. zmeny zákona nedisponuje potrebným počtom hlasov.

Neskôr sa hovorilo o tom, že právoplatný odsudzujúci rozsudok voči M. K. by mohol byť argumentom na rozpustenie politickej strany, no podľa správy, ktorú zverejnila Generálna prokuratúra SR daná politická strana „nemá reálny potenciál a príležitosť zrealizovať politické zmeny ohrozujúce demokraciu, a teda, že nehrozí bezprostrednosť rizika pre demokraciu“, pričom boli zohľadnené kritériá ako napr. „veľkosť strany, rozkol v strane, koaličný potenciál, počet poslancov v Národnej rade Slovenskej republiky, tzv. výtlak a pod“. [21]

Daná politická strana je síce v súčasnosti vo volebných prieskumoch pod hranicou zvoliteľnosti, no závery Najvyššieho súdu SR a Generálnej prokuratúry SR, žiaľ, nereflektujú súčasný stav – ukazuje sa, že hlasy poslancov, ktorí sa do parlamentu dostali na kandidátnej listine tejto strany, sú v parlamente rozhodné – de facto možno hovoriť aj o určitom koaličnom potenciáli.

Blokovanie škodlivého obsahu

Uplatnenie konceptu brániacej sa demokracie vidíme ďalej aj v inštitúte blokovania škodlivého obsahu podľa ust. § 27b zákona č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p., pričom rozhodnúť o blokovaní škodlivého obsahu alebo škodlivej aktivity bolo možné len s platnosťou do 30.09.2022, a teda v súčasnosti už nie je blokovaný žiaden subjekt. Inštitút blokovania škodlivého obsahu bol o. i. reakciou na dezinformácie, ktoré sa začali šíriť po začiatku medzinárodného ozbrojeného konfliktu na Ukrajine. Bolo potrebné takéto blokovanie v záujme ochrany demokracie pred dezinformáciami a vojnovou propagandou? Jednoznačne áno. Bolo blokovanie uskutočnené správnym spôsobom? Rozhodne nie.

Husovec vo svojom článku poukazuje na to, že regulácia blokovania nespĺňala ani základné ústavné požiadavky, pričom slovenská regulácia blokovania bola nastavená horšie ako obdobný ruský zákon (pred začiatkom medzinárodného ozbrojeného konfliktu na Ukrajine), pričom len zamestnanci štátu boli brzdou v tom, aby bola naša nová regulácia rovnako zneužitá. [22] Problém bol, resp. je v neurčitosti pojmu závažná dezinformácia, v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí, ako aj v samotnom blokovaní celých webov (t. j. vrátane obsahu, ktorý nie je škodlivý), navyše nešlo len o blokovanie webov, ale o ich faktické vymazanie a problémom je aj to, že by mal o blokovaní rozhodovať iný orgán ako súd. Husovec zároveň uvádza, že „spackaná obrana nie je žiadna obrana právneho štátu“. [23]

Inštitút blokovania škodlivého obsahu uvádzame ako negatívny príklad, kedy konanie štátu v reakcii na určitú hrozbu bolo natoľko výrazné, že prekročilo zákonné hranice, takže kritika konceptu brániacej sa demokracie je na tomto mieste pochopiteľná a opodstatnená.

Zamedzenie šírenia nelegálneho obsahu na platformách na zdieľanie obsahu

Koncept brániacej sa demokracie vidíme premietnutý aj v novom konaní o zamedzení nelegálneho obsahu podľa ust. § 151 a nasl. zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách), ktorý s účinnosťou od 01.08.2022 zaviedol unikátny mechanizmus zameraný na zamedzenie šírenia nelegálneho obsahu na online platformách. Nelegálnym obsahom sa na účely nového zákona rozumie o. i. obsah, ktorý napĺňa znaky extrémistického materiálu, podnecuje ku konaniu alebo schvaľuje konanie, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu, alebo napĺňa znaky trestného činu popierania a schvaľovania holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti, trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia alebo trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti. Vďaka novému konaniu bude ochrana poskytnutá jednak ľudskej dôstojnosti, no v konečnom dôsledku aj demokracii ako takej.

Predovšetkým neregulované siete ako Telegram, 4chan či 8chan predstavujú pre spoločnosť a pre samotnú demokraciu najväčšie nebezpečenstvo. V našich geografických podmienkach Telegram ovládli extrémisti a konšpirátori, pričom tieto kanály presadzujú ruský pohľad na situáciu na Ukrajine, no výnimkou nie je ani otvorene antisemitský obsah či obsah zameraný rasisticky alebo proti sexuálnym menšinám. [24] Telegram navyše proti nenávisťným obsahom prakticky vôbec nezasahuje, neodstraňuje ich a ani neposkytuje súčinnosť. Sociálne siete 4chan a 8chan sú využívané aj neonacistami a sympatizantmi teórie o nadradenosti bielej rasy, pretože majú veľmi voľné pravidlá a ich obsah je takmer neregulovaný. Extrémisti sa tak môžu združovať v online priestore a vyjadrovať názory, za ktoré by boli na väčších sociálnych sieťach zablokovaní. [25] Vzhľadom na uvedené vnímame právnu reguláciu obsahu na sociálnych sieťach v súčasnosti ako nevyhnutnú.

Záver

V článku sme poukázali na vybrané právne nástroje, v ktorých vidíme premietnutý koncept brániacej sa demokracie, pričom ich považujeme za vysoko aktuálne. Slovenská legislatíva síce zahŕňa výrazné obranné prvky, no pokiaľ ide o hypotézu stanovenú v úvode tohto článku, a to, že existujúce právne nástroje v podmienkach SR sú dostatočnou garanciou zabezpečenia ochrany demokracie, musíme konštatovať, že nedošlo k potvrdeniu tejto hypotézy, a to vzhľadom na nasledovné skutočnosti. Zákaz a rozpustenie zhromaždenia patria k tradičným nástrojom na ochranu demokracie, no aktuálnu právnu úpravu zákazu a rozpustenia zhromaždenia možno ľahko obísť. Ďalším tradičným nástrojom obrany demokracie je rozpustenie politickej strany, pričom na tomto mieste sme priblížili argumentáciu Najvyššieho súdu SR a Generálnej prokuratúry SR, ktorá sa nám vzhľadom na aktuálne dianie v parlamente javí ako nesprávna. Ďalej sme poukázali na inštitút blokovania ako na zlý príklad brániacej sa demokracie, ktorý zároveň vnímame ako možný dôvod kritiky konceptu brániacej sa demokracie. Napokon sme pozornosť zamerali na nové konanie, od ktorého očakávame, že zo sociálnych sietí urobí lepšie miesto, no keďže je nová práva úprava účinná len krátko, ešte nemožno zhodnotiť jej prínos.

Demokracia je krehká a ako bolo možné pozorovať v minulosti a žiaľ aj v súčasnosti, sama sa nedokáže ubrániť pred tým, aby bola zneužitá tými, ktorí si nectia jej základné princípy, na ktorých je vybudovaná, len ju zneužívajú za účelom získania moci. Udalosti z histórie sú mementom pre politickú aj právnu vedu a našou úlohou je poučiť sa z minulosti a demokraciu náležite chrániť aj pre nasledujúce generácie.

Autorka je interná doktorandka na Katedre ústavného práva a správneho práva Právnickej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

Zoznam použitých zdrojov

DRGONEC, Ján. Sloboda prejavu a sloboda po prejave. 1. vyd. Šamorín: Heuréka, 2013. ISBN 9788089122899. 410 s.

HUSOVEC, Martin. Súčasný blokovaný dezinformačných stránok je ústavne problematické. Čo s tým? In: Denník N. (online) cit. 22.10.2022. Dostupné na: <https://dennikn.sk/2818631/sucasne-blokovanie-dezinformacnych-stranok-je-ustavne-problematicke-co-s-tym/>

K DŮVODOM NEPODANIA ŽALOBY NA ROZPUSTENIE POLITICKEJ STRANY ĽSNS. (online) cit. 23.10.2022. Dostupné na: <https://www.genpro.gov.sk/spravy-2ed7.html?id=3021>

MAREŠ, Miroslav a VÝBORNÝ, Štěpán. Militantní demokracie ve střední Evropě. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2013. ISBN 9788073253264. 249 s.

MAREŠOVÁ, Alena. Kriminologické a právní aspekty extremismu. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1999. ISBN 80-86008-59-2. s 7.

MATUŠKA, Peter. Koncept militantnej demokracie. In: COMENIUS časopis. ISSN 2454-0846. Dostupné na: <https://comeniuscasopis.flaw.uniba.sk/2017/07/20/koncept-militantnej-demokracie/>

REPIŠČÁKOVÁ, Diana, 2021. Kompetencie obce v oblasti boja proti extrémizmu so zameraním na zhromažďovacie právo. In: OBECNÉ ZRIADENIE – INTERPRETÁCIA KOMPETENCIÍ Recenzovaný zborník príspevkov z vedeckej konferencie 9. 11. 2021. Eds. Vladimíra Žofčinová – Rastislav Král – Viktória Kráľová (eds.) Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, ŠafárikPress. ISBN 978-80-574-0072-1. 304 s.

REPIŠČÁKOVÁ, Diana. Zhromaždenia extrémistov a zneužívanie práva. In: Jarná škola doktorandov **UPJŠ** 2022. Zborník príspevkov z 8. ročníka. Ed. Peter Fedoročko. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, ŠafárikPress, 2022. ISBN 978-80-574-0107-0. 291 s.

Rozhodnutie mesta Snina o zákaze zhromaždenia č. 01/2018/ZH/Pr zo dňa 13.08.2018

Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Volpp/1/2017, zo dňa 29.04.2019

STRUHÁRIK, Filip a MIKUŠOVIČ, Dušan. Strelec z gej baru zdieľal na Twitteri extrémistický obsah, no profil mal až do útoku zamknutý. In: Denník N. cit. (online) 20.10.2022. Dostupné na: <https://dennikn.sk/3054311/strelec-z-gej-baru-zdielal-na-twitteri-extremisticky-obsah-no-profil-mal-az-do-utoku-zamknuty/?ref=mwat>

ŠLERKA, Jozef. Extremisté na Telegramu posilujú. Všetchně těch, co propagují invazi na Ukrajinu. In: investigace.cz. (online) cit. 27.03.2022. Dostupné na: <https://www.investigace.cz/cesko-slovensko-telegram-ukrajina-rusko/>

VÝBORNÝ, Štěpán. Nenávistný internet versus právo. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. ISBN 9788073577667. 164 s.

Extremism, Free Speech and Counter-Terrorism Law and Policy. Ed. CRAM, Ian. Abingdon: Routledge, 2019. ISBN 978-0-429-46909-1. 215 s.

- [1] WEBB, Emma. Finding the right balance in counter-extremism: debates and policies in the UK and Europe. In: Extremism, Free Speech and Counter-Terrorism Law and Policy. Abingdon: Routledge, 2019. s 132.
- [2] MAREŠOVÁ, Alena. Kriminologické a právní aspekty extremismu. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1999. s 7.
- [3] MAREŠ, Miroslav a VÝBORNÝ, Štěpán. Militantní demokracie ve střední Evropě. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2013. s 11.
- [4] VÝBORNÝ, Štěpán. Nenávistný internet versus právo. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. s 37.
- [5] Tamtéž. s 48.
- [6] MAREŠ, Miroslav a VÝBORNÝ, Štěpán. Militantní demokracie ve střední Evropě. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2013. s 27.
- [7] VÝBORNÝ, Štěpán. Nenávistný internet versus právo. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. s 45.
- [8] MAREŠ, Miroslav a VÝBORNÝ, Štěpán. Militantní demokracie ve střední Evropě. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2013. s 14.
- [9] MATUŠKA, Peter. Koncept militantnej demokracie. In: COMENIUS časopis. ISSN 2454-0846. Dostupné na: <https://comeniuscasopis.flaw.uniba.sk/2017/07/20/koncept-militantnej-demokracie/>
- [10] VÝBORNÝ, Štěpán. Nenávistný internet versus právo. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. s 45.
- [11] Tamtéž. s 46.
- [12] DRGONEC, Ján. Sloboda prejavu a sloboda po prejave. 1. vyd. Šamorín: Heuréka, 2013. s 256-261.
- [13] MAREŠ, Miroslav a VÝBORNÝ, Štěpán. Militantní demokracie ve střední Evropě. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2013. s 19.
- [14] Tamtéž. s 28.
- [15] REPIŠČÁKOVÁ, Diana. Kompetencie obce v oblasti boja proti extrémizmu so zameraním na zhromažďovacie právo. In: OBECNÉ ZRIADENIE – INTERPRETÁCIA KOMPETENCIÍ Recenzovaný zborník príspevkov z vedeckej konferencie 9. 11. 2021. Eds. Vladimíra Žofčinová – Rastislav Král – Viktória Kráľová (eds.) Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, ŠafárikPress, 2021. s 244.
- [16] Rozhodnutie mesta Snina o zákaze zhromaždenia č. 01/2018/ZH/Pr zo dňa 13.08.2018
- [17] K tomuto vid'. bližšie REPIŠČÁKOVÁ, Diana. Zhromaždenia extrémistov a zneužívanie práva. In: Jarná škola doktorandov **UPJŠ** 2022. Zborník príspevkov z 8. ročníka. Ed. Peter Fedoročko. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, ŠafárikPress, 2022. s 91 – 95.
- [18] MAREŠ, Miroslav a VÝBORNÝ, Štěpán. Militantní demokracie ve střední Evropě. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2013. ISBN 9788073253264. s 9.
- [19] Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Volpp/1/2017, zo dňa 29.04.2019
- [20] MAREŠ, Miroslav a VÝBORNÝ, Štěpán. Militantní demokracie ve střední Evropě. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2013. ISBN 9788073253264. s 137.
- [21] K DÔVODOM NEPODANIA ŽALOBY NA ROZPUSTENIE POLITICKEJ STRANY ĽSNS. (online) cit. 23.10.2022. Dostupné na: <https://www.genpro.gov.sk/spravy-2ed7.html?id=3021>
- [22] HUSOVEC, Martin. Súčasný blokovaný dezinformačných stránok je ústavne problematické. Čo s tým? In: Denník N. (online) cit. 22.10.2022. Dostupné na: <https://dennikn.sk/2818631/sucasne-blokovanie-dezinformacnych-stranok-je-ustavne-problematicke-co-s-tym/>
- [23] Tamtéž.
- [24] ŠLERKA, Jozef. Extremisté na Telegramu posilujú. Všetchně těch, co propagují invazi na Ukrajinu. In: investigace.cz. (online) cit. 27.03.2022. Dostupné na: <https://www.investigace.cz/cesko-slovensko-telegram-ukrajina-rusko/>
- [25] STRUHÁRIK, Filip a MIKUŠOVIČ, Dušan. Strelec z gej baru zdieľal na Twitteri extrémistický obsah, no profil mal až do útoku zamknutý. In: Denník N. cit. (online) 20.10.2022. Dostupné na:

<https://dennikn.sk/3054311/strelec-z-gej-baru-zdielal-na-twitteri-extremisticky-obsah-no-profil-mal-az-do-utoku-zamknuty/?ref=mwat>

Autor: Dušan Sloboda, M. R. Štefánika, Diana Repiščáková